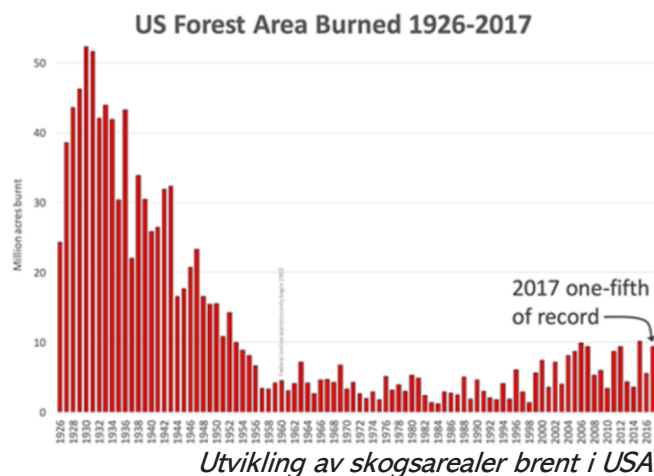

Feil om branner i California

Ole Henrik Ellestad *

Forsiktighet, skjøtsel av vegetasjon og brannvern vil forhindre 9 av 10 «skogbranner»; redusert utslipp av CO₂ knapt noen. Mediene bidrar til svekkelse av beredskap med sin kunnskapsløse alarmisme. Mediene har vært preget av oppslag om dramatiske skogbranner i California, et vanlig fenomen fra lenge før «den hvite mann» gjorde sitt inntog i det som fra naturens side har vært et tørt område med lett antennelig vegetasjon.

Historisk om skogbranner i USA

Figuren viser USAs skogareal berørt av branner i perioden 1926-2017 (1 acer = 4.05 mål). Den lærdommen er viktig å ta med seg for å gjøre de riktige tiltak. Figuren viser i tidlige år en vekst mot et maksimum tidlig 1930-årene under den forrige markante varmeperiode forårsaket av den velkjente, naturlige kvasi 60-års syklusen. 'Dust bowl' var en del av den kraftige tørkeperioden. Men gjennom den senere delen av varmeperioden ble brannomfanget kraftig redusert og forble lavt gjennom den påfølgende kaldeste delen av mellomfasen (1956-76). Da 60-års syklusen igjen gikk inn i en oppvarmingsfase fra 1976 fortsatte de lave tallene i 24 år frem til år 2000. Ifølge produksjonstall for fossilt karbon steg CO₂-utslipp hele tiden, men var uten betydning før 1950.

CO₂ og skogbranner har faktisk vært i motfase helt frem til brannene økte noen få prosentpoeng fra år 2000 og med et oppsving i de siste 7 år frem til nå (ikke vist). Klimaendringer, kalde så vel som varme, kan bidra til skogbranner, men de dominerende forhold for å hindre eller minske branner er de viktigste, som skjøtsel av vegetasjon, bebyggelse og brannvern. I Australia starter bare 13 % av skogbrannene av naturlige årsaker. Resten er menneskelig skjødesløs adferd og primært bevisst ildspåsettelse.

Å prøve å slå billige poeng overfor lekfolk på at økt CO₂ gir tørke og forårsaker skogbranner er selvfølgelig fristende, men er feilaktig og svekker oppmerksomheten og oppfølging med tiltak som kan bekjempe brannene. Det blir et feilspor når menneskeliv og store verdier går tapt.

Spesielle forhold i California

Aftenposten og NRK kan ikke motstå alarmismefristelsen og går i 'klimaspagat'. Under overskriften «Ekstremvær vil også treffe klimaskeptikere» skriver kommentator Christina Pletten 16.01. med hovedreferanse til brannene i California: «Skeptikernes bortforklaringer hverken slukker branner eller stormer». Det utbroderes het klode og motargumenter er absurde. Ikke mer absurde enn at avisen samme dag har en kronikk som omhandler omtale av forhold knyttet til vegetasjon, klima og historikk som gjør Plettens argumentasjon absurd.

Biologen Jørn Erik Bjørndalen skriver i kronikken om at «Når man bygger og bor i et brann-økosystem så leker man bokstavelig talt med ilden». I motsetning til Pletten har han solid kunnskap fra opphold og studier i California i 1975 og 1976 da det også brant heftig. Han beretter om brannhistorikken, buskveksten Chaparal, gress og annen vegetasjon som antennes lett med branner som er vanskelige å slukke.

I 1975/76 var det ikke «het klode». Da hadde Times og Newsweek (godt støttet av bekymringen til World Meteorological Organization, WMO, sentrale politikere og vitenskapelige publikasjoner om CO₂ sin avkjølende effekt) forsider om frykten for en mulig kommende istid grunnet den rundt 30-årige avkjølingen.

NRK «bærer ved til bålet» 28.01. med at 72 forskere hadde konkludert med at brannene var et resultat av klimaendringer forårsaket av CO₂-økning. Et antall som henleder tanken på hersketeknikker. Michael Mann, hockeykøllas far, istemte sedvanlig anklagene

om at CO₂ sin temperatureffekt er «alle skaders mor».

Grafen ovenfor gir som nevnt helt andre fortolkninger uten sammenheng med CO₂-økning.

Brannårsakers mange forhold

Det foreligger en rekke brannfaktorer. Økt CO₂ sitt hovedbidrag er å stimulere plantevekst. Siden 1979 er kloden blitt vel 15 % «grønnere» inklusive tørre områder som f.eks. i Sahel (NASA satellittmålinger). I California var vintrene 2022-23 og 2023-24 våte med økt vegetasjon som var knusktørr året etter og svært brannfarlig i løpet av bare 12-24 timer.

Brannårsaken er ukjent, men skyldes ikke lynnedslag. Perioden var preget av sterk vind. California er velkjent for vindfenomenet Santa Ana over sørlige California. Fallvindene fra høye fjell dannes under spesielle meteorologiske forhold og har meget lav fuktighet. [De ble ekstreme og bidro til rask spredning](#). Den forrige store Thomas-brannen i 2017 ble startet da Santa Ana vinder forårsaket gnister fra elektriske kabler.

Svært viktige virkemidler er skogskjøtsel som må utføres for å redusere mulighet for brann og hindre spredning når branner først inntre. Dette er omdiskuterte tiltak fordi både myndigheter, miljøorganisasjoner og andre er opptatt av å bevare og utbre vegetasjon. Administrasjon av vannmagasiner er en annen faktor. Det er hyppig kritikk om feilaktig håndtering av disse forhold opp gjennom tidene. I år er manglende tiltak sterkt kritisert, spesielt myndighetenes vannadministrasjon i enkelte reservoarer og sterkt reduserte bevilgninger. [Det er også kjent at økte branner samsvarer med økningen i antall «hjemløse»](#).

Ekspertisens vurderinger

R. Pielke jr, en ledende ekspert på ekstremeffekter og skader, mye benyttet i høringer i USAs Kongress, har [publisert en kommentar om årsakene](#). Blant annet henviser han til en artikkel i Nature Communication der det påpekes at USA har et betydelig redusert antall skogbranner i forhold til historiske data ([se figur](#)). Toppåret de senere år var i 2020 med 6 % av studiestedene berørt. I 1748, like etter den kaldeste delen av Den lille istid var tilsvarende tall 29 % – 5 ganger så mye

Bjørn Lomborg har i alle år påpekt at uansett årsak så er målrettede tiltak det viktigste. Brannårsakene er ofte sammensatte. Klima, både varme og kalde faser, kan bidra, men hovedårsaken er andre forhold der menneskelige bidrag eller mangel på bidrag dominerer.

Manipulert fagfellevurdering

Pielke henleder oppmerksomheten på de publiserte «peer review» kommentarene i Nature-artikkelen. Der uttrykkes bekymring for at resultatene vil bli misbrukt av «klimafornektere» og bes om justerte formuleringer for å hindre/dempe dette. En hinsides vitenskapelig praksis og tydelig markering av at politikken på klimaområdet gjennomsyrrer vitenskapen om CO₂-hypotesen og har gjort IPCCs utvalgte «peer review»-litteratur suspekt.

Konklusjon

Været kan stimulere skogbranner både i kalde og varme klimaperioder. Lav brannaktivitet siste 100 år skyldes vellykkede tiltak og inngripen. CO₂-hysteriet fjerner fokus fra disse viktige tiltakene knyttet til skjøtsel og brannvern – mens mediene satser på nok et bomskudd om klimaalarmisme.

